

บทคัดย่อ

168835

ชื่อภาคนิพนธ์ : คุณภาพชีวิตของประชาชน : กรณีศึกษาเขต
พื้นที่ต้นน้ำลุ่มแม่น้ำจัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน : นายวรการ เทพวัลย์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2548

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ต้นน้ำของลุ่มแม่น้ำจัน 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต้นน้ำของลุ่มแม่น้ำจัน และ 3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต้นน้ำลุ่มแม่น้ำจัน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนจากตำบลแม่สลองนอก และใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จำนวน 164 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน มีอายุระหว่าง 30-45 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพหลักคือรับจ้างและทำการเกษตรรายได้หลักต่อเดือนต่ำกว่า 12,000 บาท มีภรรยาหนึ่งคน มีสภาพที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเดี่ยวที่มีมั่นคงถาวร ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม

2. กลุ่มตัวอย่างมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนและความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของประชาชนเขตลุ่มแม่น้ำจันอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ต้นน้ำลุ่มแม่น้ำจัน ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ ตำแหน่งทางสังคม สภาพที่อยู่อาศัย หนี้สิน เงินออม ทรัพย์สิน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่วนอายุ สถานภาพสมรส

168835

การศึกษา ลักษณะครอบครัวไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเขตพื้นที่ต้นน้ำลุ่มแม่น้ำจัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งพาตนเองมากยิ่งขึ้น และมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตามพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐในการสนับสนุนงบประมาณ ในการแก้ไขปัญหาต่างที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการเก็บข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ) ควรจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนปฏิบัติงานหรือโครงการที่จะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2) เนื่องจากมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ดังนั้นในเรื่องงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะมุ่งเน้นไปในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างพอเพียง

2) ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนมากกว่าจะเป็นการสั่งการหรือการคิดแทนประชาชนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะจะทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้เพราะโครงการต่าง ๆ ที่เข้าสู่ชุมชนจะได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1) ควรศึกษาให้ครอบคลุมในด้านต่างๆ เช่น ด้านวิถีชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ต้นน้ำของลุ่มแม่น้ำจัน ซึ่งจะทำได้ความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำรงชีวิตของประชาชน ความผูกพัน ความสัมพันธ์ของกลุ่มคนในชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาเหล่านี้จะทำให้ทราบถึง แนวทางในการที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น

2) ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกถึงปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต

ABSTRACT

168835

Title of Research Paper : Quality of Life of People in the Upstream Area of the Mae Chan River : A Case Study of Mae Salongnok Subdistrict, Mae Fa Luang District, Chiangrai Province

Author : Mr.Vorakan Debaualya

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The three objectives of the study were (1) to investigate the quality of life of the people in the upstream area of the Mae Chan river, (2) to indicate the factors affecting their quality of life, and (3) to identify their problems and seek some suggestions on how to improve their quality of life.

Accidental sampling was used to select the sample of 164 people living in Mae Salongnok Subdistrict, Mae Fa Luang District, Chiangrai Province. A questionnaire was used as the instrument for data collection. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The findings were summed up as follows :

1. The number of men and the of woman in the sample were very close. They were 30-45 years old. Most of them had a lower education than a Bachelor's degree. The primary occupation were wage earners and farmers. Their monthly income was lower than 12,000 baht. They were in debt. They had strong detached houses. Most did not hold any social position.

2. The overall quality of life of the people there was found to be moderate. They participated in community activities and cooperated in solving the community problems at a moderate level.

3. The factors significantly affecting their quality of life was gender, occupation, income, social position, residence, debt, saving, property, participation in community

activities and participation in solving community activities, at the 0.05 level. In contrast, age, marital status, education, type of family had no impact on their quality of life.

Recommendations

1. The people should be continuously given information about the conditions of using the right to live in reserved forests, the role and responsibility in conserving natural resources, and management of small lost of land in reserved forest.

2. The community leaders and teachers should participate in giving such knowledge to the people by holding training courses or seminars for them.

3. Different channels of media should be used for spreading news in the community. These channels were, for example, village broadcasting, informing news in the monthly meeting of the village, and distributing leaflets, including posting announcements on the news board.